

Nedostaci Zakona o sprečavanju pranja novca

Pre svega, teško je razumeti koncept pranja novca koji se koristi u ovom Zakonu. Umesto jasne definicije da pranje novca nastaje kada se nelegalno stečeni novac uključuje u legalne finansijske kanale, član 2. ovog Zakona insistira na prikrivanju nelegalno stečene imovine, što je jasno definisano Krivičnim zakonom. Na primer, imovina može da bude stečena kroz očiglednu kradju, a kasnije zamenjena za novac, ali to izvesno ne može da bude podvedeno pod pranje novca, iako bi se prema u ovom Zakonu to moglo učiniti.

Drugo, glavna institucija čija je funkcija da se bori protiv pranja novca je sastavni deo Ministarstva finansija. Prema nebrojenim dokazima, takvo institucionalno rešenje stavlja ustanovu u podređen položaj, i pod stalni pritisak političke figure koja kontroliše rad ustanove. Shodno tome, postoji bojazan da će institucija biti upotrebljena kao oružje protiv političkih protivnika. Zato je bolje, imajući u vidu nerazvijeni sistem kontrole rada ministara, stvoriti nezavisnu agenciju za sprečavanje i kontrolu pranja novca koja bi bila direktno odgovorna Skupštini.

Privilegovan položaj koji dobija Ministar Finansija posebno se vidi na osnovu podređenog položaja koji ima Uprava za sprečavanje pranja novca. Prema članu 13., Ministar uređjuje metodologiju i proceduru za kontrolu pranja novca, ali takodje ima određeno diskreciono pravo da utvrdi slučajeve u kojima određeni obveznici nisu dužni da Upravi prijave gotovinske transakcije u iznosu od 15.000 evra ili više. Ova odredba liči na otvoreni poziv na korupciju.

Gotovo svi državni organi su prema ovom Zakonu obavezni da daju informacije Upravi najkasnije osam dana po prijemu zahteva. Medjutim, nema predvidjenih sankcija za prekoračenje vremenskog roka ili čak povrede odredbe. Izgleda da državni organi, institucije i organizacije imaju samo moralnu obavezu da saradjuju sa Agencijom, što je neprihvatljivo u zemlji sa neefikasnom i sporom administracijom.

Za razliku od administracije, preduzeća su obavezna da saradjuju sa Upravom pod pretnjom sankcija. Član 4. obavezuje bukvalno sve oblike privrednih društava da saradjuju sa Upravom. Pri tome se ne pravi razlika između različitih delatnosti, iako su neke od njih irelevantne sa stanovišta pranja novca (putničke agencije, kompanije za procenu imovine, ili lica koja obavljaju promet antikviteta). Imajući u vidu prave

slučajeve pranja novca, bilo bi dovoljno kontrolisati banke i tržište nekretnina gde i dalje postoji veliki broj gotovinskih transakcija.

Sigurno je da će obaveza da se široki spektar transakcija prijavljuje Upravi samo opteretiti njen rad beskorisnim informacijama, a time i doprineti skretanju sa pravog kursa u borbi protiv pranja novca.